

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE, RIBARSTVA I RURALNOG RAZVOJA

2840

Na temelju članka 94. stavka 2. Zakona o hrani («Narodne novine» br. 46/2007), ministar poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja donosi

PRAVILNIK

O MAZIVIM MASTIMA

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

1) Ovim se Pravilnikom propisuju zahtjevi kakvoće kojima u proizvodnji i stavljanju na tržište moraju udovoljavati mazive masti (u daljnjem tekstu: proizvodi), a odnose se na:

- nazive, definicije i opće zahtjeve kojima moraju udovoljavati;
- vrstu i količinu sirovina te drugih tvari koje se upotrebljavaju u proizvodnji i preradi;
- dodatne zahtjeve označavanja.

2) Odredbe ovoga Pravilnika odnose se na proizvode čiji maseni udio masti iznosi najmanje 10%, a najviše 90%, a koji su namijenjeni za prehranu ljudi:

- mliječne masti tarifnih brojeva CT 0405 i 2106;
- masti tarifnog broja CT 1517; i
- masti sastavljene od proizvoda biljnog i/ili životinjskog podrijetla tarifnih brojeva CT 1517 i 2106.

Maseni udio masti mora činiti najmanje dvije trećine suhe tvari, isključujući sol.

3) Odredbe ovoga Pravilnika odnose se na proizvode koji ostaju kruti pri temperaturi od 20°C i prikladni su za upotrebu kao namazi.

Članak 2.

Proizvodi iz članka 1. ovoga Pravilnika ne smiju se bez prerade isporučivati ili dostavljati krajnjem potrošaču, bilo izravno ili putem ugostiteljskih objekata, kantina, bolnica, dječjih vrtića, škola, ustanova socijalne skrbi i drugih sličnih subjekata u poslovanju s hranom, ukoliko ne ispunjavaju zahtjeve iz Priloga I. koji je tiskan uz ovaj Pravilnik i njegov je sastavni dio.

Članak 3.

U proizvodnji proizvoda iz članka 1. ovoga Pravilnika, ako to ovim Pravilnikom nije drugačije propisano, dopuštena je:

- upotreba aditiva, aroma, pomoćnih tvari u procesu proizvodnje i enzima sukladno posebnim propisima;
- dodavanje vitamina, mineralnih tvari i drugih tvari sukladno posebnom propisu.

II. OZNAČAVANJE PROIZVODA

Članak 4.

Na označavanje proizvoda iz članka 1. ovoga Pravilnika primjenjuju se odredbe Pravilnika o označavanju, reklamiranju i prezentiranju hrane («Narodne novine» br. 41/08) te odredbe ovoga Pravilnika koje se odnose na označavanje.

Članak 5.

1) Ne dovodeći u pitanje odredbe članka 6. stavka 2. te članka 9. ovoga Pravilnika, za označavanje proizvoda iz članka 1. ovoga Pravilnika moraju se upotrebljavati nazivi navedeni u Prilogu I. ovoga Pravilnika. Nazivi proizvoda iz Priloga I. ovoga Pravilnika mogu se upotrebljavati samo za označavanje proizvoda koji ispunjavaju zahtjeve propisane u tom Prilogu.

2) Odredbe stavka 1. ovoga članka ne primjenjuju se na:

- proizvode čija su svojstva razvidna iz uobičajene upotrebe i/ili kada se nazivi upotrebljavaju za opisivanje karakteristične kakvoće proizvoda;
- koncentrirane proizvode (maslac, margarin, miješani namazi) koji sadrže 90% masti ili više.

3) Proizvodi iz stavka 2. podstavka 1. ovoga članka propisani su u Prilogu II. koji je tiskan uz ovaj Pravilnik i njegov je sastavni dio.

Članak 6.

1) Pri označavanju proizvoda iz članka 1. ovoga Pravilnika, osim podataka propisanih propisom iz članka 4. ovoga Pravilnika, obvezno je navođenje sljedećih podataka:

- naziv proizvoda propisan u Prilogu I. ovoga Pravilnika;
- ukupni maseni udio masti u trenutku proizvodnje, za proizvode iz Priloga I. ovoga Pravilnika;
- udio biljne, mliječne ili druge životinjske masti, po opadajućem redosljedu udjela izraženih kao postotak ukupne mase u trenutku proizvodnje, za složene masti iz Priloga I. dijela C. ovoga Pravilnika;
- udio soli, čitko naveden u popisu sastojaka, za proizvode iz Priloga I. ovoga Pravilnika.

2) Iznimno od stavka 1. podstavka 1. ovoga članka, naziv proizvoda »minarin« ili »halvarin« može se upotrebljavati za proizvode iz Priloga I. dijela B. točke 3. ovoga Pravilnika.

3) Naziv proizvoda iz stavka 1. podstavka 1. ovoga članka može se upotrebljavati zajedno s jednim ili više izraza kako bi se označile biljne i/ili životinjske vrste od kojih proizvodi potječu ili predviđena upotreba proizvoda, sa drugim izrazima koji se odnose na način proizvodnje, te oznakama zemljopisnog podrijetla, ukoliko nisu u suprotnosti s drugim propisima, posebice Zakonom o oznakama izvornosti, oznakama zemljopisnog podrijetla i oznakama tradicionalnog ugleda poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda («Narodne novine» br. 84/08).

4) Izraz »biljni« može se upotrebljavati zajedno s nazivima iz Priloga I. dijela B. ovoga Pravilnika, za proizvode koji sadrže samo masti biljnog podrijetla, uz uvjet da udio masti životinjskog podrijetla ne prelazi 2% ukupnog udjela masti. Ovo odstupanje se također primjenjuje kada se navodi naziv određene biljne vrste.

5) Podaci iz stavaka 1., 2., i 3. ovoga članka moraju biti lako razumljivi i navedeni na uočljivom mjestu, jasno vidljivi, čitki i neizbrisivi.

6) Podatak o udjelu masti sukladno stavku 1. podstavku 2. ovoga članka mora biti naveden na sljedeći način:

- prosječni udio masti mora biti naveden bez upotrebe decimala;
  - prosječni udio masti ne smije se razlikovati od označenog udjela za više od jedne postotne jedinice. Pojedinačni uzorci ne smiju se razlikovati od označenog udjela za više od dvije postotne jedinice;
  - u svim slučajevima prosječni udio masti mora udovoljavati granicama navedenim u Prilogu I. ovoga Pravilnika.
- 7) Iznimno od stavka 6. ovoga članka, označeni udio masti proizvoda iz Priloga I. dijela A1., B1., i C1. ovoga Pravilnika treba odgovarati minimalnom udjelu masti u proizvodu.

Članak 7.

- 1) Oznaka »maslac« može se upotrebljavati za složene proizvode u kojima je maslac bitan dio, bilo u pogledu količine ili za karakteriziranje proizvoda. Gotov proizvod mora sadržavati najmanje 75% mliječne masti i biti proizveden isključivo od maslaca koji ispunjava zahtjeve iz Priloga I. dijela A1. ovoga Pravilnika te drugih sastojaka navedenih u opisu.
- 2) Oznaka »maslac« može se upotrebljavati za složene proizvode koji sadrže najmanje 62%, a najviše 75% mliječne masti, ako su zadovoljeni drugi uvjeti iz stavka 1. ovoga članka i ako oznaka proizvoda uključuje izraz »pripravak maslaca«.
- 3) Iznimno od stavaka 1. i 2. ovoga članka, oznaka »maslac« može se upotrebljavati zajedno s riječju ili riječima za označavanje proizvoda koji sadrže najmanje 34% mliječne masti, a navedeni su u Prilogu III. koji je tiskan uz ovaj Pravilnik i njegov je sastavni dio.
- 4) Upotreba oznake »maslac« sukladno odredbama stavaka 1., 2., i 3. ovoga članka podliježe zahtjevu da se pri označavanju i prezentiranju proizvoda navede udio mliječne masti, a ako drugi dodani sastojci sadrže mast, i ukupni udio masti.
- 5) Izraz »pripravak maslaca« iz stavka 2. i oznake iz stavka 4. ovoga članka moraju biti navedene na istaknutom mjestu, lako uočljive i jasno čitljive.

Članak 8.

- 1) Izraz »tradicionalni« može se upotrebljavati zajedno s nazivom »maslac« iz Priloga I., dijela A1. ovoga Pravilnika, ako je proizvod dobiven izravno iz mlijeka ili vrhnja.
- 2) Za potrebe ovoga članka, »vrhnje« označava proizvod dobiven od mlijeka u obliku emulzije tipa ulje u vodi, koji sadrži najmanje 10% mliječne masti.

Članak 9.

- 1) Za proizvode iz Priloga I. ovoga Pravilnika zabranjeno je upotrebljavati izraze koji navode, upućuju na ili daju naslutiti udio masti, osim onih propisanih u tom Prilogu.
- 2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka i dodatno se:
  - izraz »sa smanjenim udjelom masti« može upotrebljavati za proizvode iz Priloga I. ovoga Pravilnika koji sadrže najmanje 41%, a najviše 62% masti;
  - izraz »s malim udjelom masti« ili »lagani« može upotrebljavati za proizvode iz Priloga I. ovoga Pravilnika koji sadrže 41% masti ili manje.
- 3) Izrazi »sa smanjenim udjelom masti« odnosno »s malim udjelom masti« ili »lagani« mogu se upotrebljavati i kao zamjena za nazive »tričetvrtmasni« odnosno »polumasni« iz Priloga I. ovoga Pravilnika.

III. UTVRĐIVANJE SUKLADNOSTI

Članak 10.

- 1) Za utvrđivanje sukladnosti proizvoda sa zahtjevima kakvoće propisanim ovim Pravilnikom u svrhu službene kontrole koriste se validirane i međunarodno priznate metode.
- 2) Postupak koji se primjenjuje za provjeru sukladnosti s odredbama članka 6. stavka 6. ovoga Pravilnika propisan je u Prilogu IV. koji je tiskan uz ovaj Pravilnik i njegov je sastavni dio.

IV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 11.

Danom stupanja na snagu ovoga Pravilnika prestaju važiti odredbe članka 38. – 43. Pravilnika o temeljnim zahtjevima za jestiva ulja i masti, margarine i njima slične proizvode, majoneze, umake, preljeve, salate i ostale proizvode na bazi jestivih ulja i masti, (»Narodne novine« br. 39/99, 34/02).

Članak 12.

Proizvodi proizvedeni i označeni prema propisu iz članka 11. ovoga Pravilnika mogu se stavljati na tržište najkasnije do 31. ožujka 2009. godine i nalaziti na tržištu do isteka roka trajanja.

Članak 13.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 011-02/08-01/14
 Urbroj: 525-13-08-1
 Zagreb, 23. srpnja 2008.

Ministar
mr. sc. Božidar Pankreć, v. r.

PRILOG I.

Grupa masti	Naziv proizvoda	Kategorije proizvoda
Definicije		Dodatni opisi kategorije s podatkom o masenom udjelu masti (%)
A. Mliječne masti Proizvodi u obliku krute, plastične emulzije, prvenstveno tipa voda u ulju, dobiveni isključivo od mlijeka i/ili određenih mliječnih proizvoda, kojima je	1. Maslac	Proizvod čiji udio mliječne masti iznosi najmanje 80%, a najviše 90%, udio vode najviše 16% te udio bezmasne suhe tvari mlijeka najviše 2%.
	2. Tričtvrtnasni maslac	Proizvod čiji udio mliječne masti iznosi najmanje

mast bitna komponenta. Mogu se dodati i druge tvari nužne za proizvodnju, pod uvjetom da se te tvari ne koriste u svrhu djelomične ili potpune zamjene bilo koje mliječne komponente.		60%, a najviše 62%.
	3. Polumasni maslac	Proizvod čiji udio mliječne masti iznosi najmanje 39%, a najviše 41%.
	4. Mliječni namaz X%	Proizvod sa sljedećim udjelima mliječne masti (X%): – najviše 39%; – najmanje 41%, a najviše 60%; – najmanje 62%, a najviše 80%.
B. Masti Proizvodi u obliku krute, plastične emulzije, prvenstveno tipa voda u ulju, dobiveni od krutih i/ili tekućih biljnih i/ili životinjskih masti prikladnih za prehranu ljudi, čiji udio mliječne masti iznosi najviše 3% ukupnog udjela masti.	1. Margarin	Proizvod dobiven od biljnih i/ili životinjskih masti, čiji udio masti iznosi najmanje 80%, a najviše 90%.
	2. Tričetrvtmasni margarin	Proizvod dobiven od biljnih i/ili životinjskih masti, čiji udio masti iznosi najmanje 60%, a najviše 62%.
	3. Polumasni margarin	Proizvod dobiven od biljnih i/ili životinjskih masti, čiji udio masti iznosi najmanje 39%, a najviše 41%.
	4. Masni namazi X%	Proizvod dobiven od biljnih i/ili životinjskih masti, sa sljedećim udjelima masti (X%): – najviše 39%; – najmanje 41%, a najviše 60%; – najmanje 62%, a najviše 80%.

C. Masti sastavljene od biljnih i/ili životinjskih proizvoda Proizvodi u obliku krute, plastične emulzije, prvenstveno tipa voda u ulju, dobiveni od krutih i/ili tekućih biljnih i/ili životinjskih masti prikladnih za prehranu ljudi, čiji udio mliječne masti iznosi najmanje 10%, a najviše 80% ukupnog udjela masti.	1. Miješani namaz	Proizvod dobiven od smjese biljnih i/ili životinjskih masti, čiji udio masti iznosi najmanje 80%, a najviše 90%.
	2. Tričetvrtmasni miješani namaz	Proizvod dobiven od smjese biljnih i/ili životinjskih masti, čiji udio masti iznosi najmanje 60%, a najviše 62%.
	3. Polumasni miješani namaz	Proizvod dobiven od smjese biljnih i/ili životinjskih masti, čiji udio masti iznosi najmanje 39%, a najviše 41%.
	4. Miješani namaz X%	Proizvod dobiven od smjese biljnih i/ili životinjskih masti, sa sljedećim udjelima masti (X%): – najviše 39%; – najmanje 41%, a najviše 60%; – najmanje 62%, a najviše 80%.

Napomena: Mliječna mast proizvoda navedenih u Prilogu I. može se modificirati samo fizikalnim procesima.

PRILOG II.

Proizvodi koji se označavaju uobičajenim nazivima i/ili nazivima koji opisuju karakteristično svojstvo proizvoda, a pod kojima se stavljaju na tržište navedenih zemalja

1) (Hrvatska)

- »Stolni margarin« – za margarin proizveden od masti isključivo biljnog podrijetla i vode, koji nije maziv na temperaturi hladnjaka (4–8°C);
- »Mliječni margarin« – za margarin koji sadrži najmanje 5% punomasnog mlijeka, obranog mlijeka ili drugih odgovarajućih mliječnih proizvoda;
- »Tekući margarin« – za proizvod kao što je margarin s najmanje 80% masti biljnog podrijetla, koji je tekuće konzistencije i ne može se mazati;
- »Domaći maslac« – za maslac proizveden od nepasteriziranog vrhnja koji sadrži najmanje 78% mliječne masti i najviše 20% vode;

– »Namaz od maslaca« – za proizvod kojem je osnovni sastojak maslac, a proizveden je u skladu s proizvođačkom specifikacijom.

2) (Španjolska)

– »Mantequilla de Soria« ili »Mantequilla de Soria dulce«, »Mantequilla de Soria azucarada« – za zaslađeni aromatizirani mliječni proizvod koji sadrži najmanje 39% mliječne masti.

3) (Njemačka)

– »Butterkäse« – za polutvrđi masni sir od kravljeg mlijeka, koji sadrži najmanje 45% mliječne masti u suhoj tvari sira;

– »Kräuterbutter« – za pripravak na bazi maslaca sa začinima, koji sadrži najmanje 62% mliječne masti;

– »Milchmargarine« – za margarin koji sadrži najmanje 5% punomasnog mlijeka, obranog mlijeka ili drugih odgovarajućih mliječnih proizvoda.

4) (Engleska)

– »Brandy butter«, »Sherry butter« ili »Rum butter« – za zaslađeni proizvod s najmanje 20% mliječne masti koji sadrži alkohol;

– »Buttercream«: – za zaslađeni proizvod koji sadrži najmanje 22.5% mliječne masti.

5) (Francuska)

– »Beurre d'anchois, de crevettes, de langouste, de homard, de crabe, de langoustine, de saumon, de saumon fumé, de coquille Saint-Jacques, de sardine« – za proizvode s morskim plodovima, koji sadrže najmanje 10% mliječne masti.

6) (Finska)

– »Munavoi« – za proizvod s jajima, koji sadrži najmanje 35% mliječne masti.

7) (Švedska)

– »flytande margarin« – za proizvod koji sadrži najmanje 80% masti biljnog podrijetla kao što je margarin, koji je tekuće konzistencije i ne može se mazati;

– »messmör« – za zaslađeni ili nezaslađeni mliječni proizvod na bazi sirutke, koji sadrži najmanje 2% mliječne masti;

– »vitlökssmör«, »persiljesmör« ili »pepparrotssmör« – za proizvod s tvarima za aromatiziranje, koji sadrži najmanje 66% mliječne masti.

PRILOG III.

Proizvodi iz članka 7. stavka 3.

Vrsta proizvoda	Sastav proizvoda	Minimalni udio mliječne masti
Alkoholni maslac (maslac koji sadrži alkoholna pića)	Maslac, alkoholno piće, šećer	34%

PRILOG IV.

Provjera označenog udjela masti u mazivim mastima

Iz serije se uzima pet slučajnih uzoraka za provjeru i analizu. Primjenjuju se sljedeća dva postupka:

A. Aritmetička sredina pet dobivenih rezultata uspoređuje se s označenim udjelom masti. Za označeni udio masti smatra se da odgovara ako se aritmetička sredina udjela ne razlikuje od označenog udjela masti za više od jedne postotne jedinice.

B. Pet pojedinačnih rezultata uspoređuje se s dozvoljenim odstupanjem ($\pm$ dvije postotne jedinice od označenog udjela masti) navedenim u članku 6. stavku 6. podstavku 2. ovoga Pravilnika. Ako je razlika između maksimalne i minimalne vrijednosti pet pojedinačnih rezultata manja ili jednaka četiri postotne jedinice, smatra se da je zadovoljen zahtjev članka 6. stavka 6. podstavka 2. ovoga Pravilnika.

Ako se utvrdi udovoljavanje uvjetima navedenim pod A. i B., smatra se da serija koju se provjerava udovoljava uvjetima članka 6. stavka 6. podstavka 2. ovoga Pravilnika čak i ako jedna od pet vrijednosti pada izvan dozvoljenog odstupanja od $\pm$ dvije postotne jedinice.